

ת"פ 67777/10/21 - ח' ג' נגד כ' מ'-ג'

בית משפט השלום בחיפה

תפ"מ 67777-10-21 ג' נ' מ'
תיק חיצוני:

בפני	כבוד השופט אמיר סלאמה
תובעת	ח' ג'
נגד	
נתבעת	כ' מ'-ג'
החלטה	

לפניי בקשה להעברת הדיון בתובענה לבית המשפט לענייני משפחה, ולמתן ארכה להגשת כתב הגנה.

רקע

1. התובעת היא חמותה של הנתבעת.
 2. התביעה שלפניי הוגשה בסדר דין של תביעה לפינוי מושכר, ובה נטען כי הנתבעת מתגוררת בדירה בה לתובעת יש זכויות, וזאת מכוח הסכם שכירות שנחתם בשנת 2017 בין בעלה המנוח של התובעת לבין בנה (בעלה של הנתבעת), ואשר הגיע לקצו בחודש יוני 2021.
 - התובעת ביקשה לסלק את ידה של הנתבעת מהדירה מהטעם שהסכם השכירות הגיע לקצו, כאשר מאז, כך נטען, הנתבעת ובעלה אינם משלמים דמי שכירות ואינם משלמים את הוצאות הדירה, כגון חשמל ארנונה וכיוצא באלה. נטען כי לנתבעת אין כל זכויות בדירה, ויש להורות על פינויה ממנה.
 3. בשל המסלול בו מתנהלת התביעה, נקבע בה דיון ליום 30.12.21.
 4. בבקשה הנוכחית עותרת הנתבעת להעברת הדיון בתובענה לבית המשפט לענייני משפחה.
- נטען כי לידתה של תביעה זו בסכסוך שהתגלע בין הנתבעת לבין בעלה (בנה של התובעת), וכי אלמלא סכסוך זה התביעה לא היתה מוגשת.
- עוד נטען כי הסכסוך בין הצדדים הוליד הגשת תלונה במשטרה, וכן בקשה מצד הנתבעת לצו הגנה לפי חוק מניעת אלימות במשפחה, אשר הוגשה לבית משפט לענייני משפחה בקריות (ה"ט 45302-10-21, להלן "ההליך לצו

הגנה").

לטענת הנתבעת, הסמכות העניינית לדון בתובענה נתונה לבית המשפט לענייני משפחה.

5. התובעת מתנגדת לבקשה, וסבורה כי הגשתה עולה כדי שימוש לרעה בהליכי משפט, מתוך מטרה לדחות את קיום דיון בה.

לשיטת התובעת, הסעד מושא התביעה הוא פינוי הנתבעת מדירה בה אין לה זכויות ולגביה היא לא משלמת שכירות, וכי לשם מצבים כאלה יועד המסלול המהיר של תביעה לפינוי מושכר.

עוד נטען כי אין המדובר בתביעה שעילתה סכסוך בתוך המשפחה, וכי כיום אין בין הנתבעת לבעלה כל סכסוך, כאשר אמנם יש חילוקי דעות ביניהם אך קיימת סבירות גבוהה שחילוקי דעות אלה יפתרו נוכח התערבות מכובדים.

דיון והכרעה

6. לאחר שקילת טענות הצדדים מצאתי כי מדובר בתביעה אשר הסמכות העניינית לדון בה מוקנית לבית המשפט לענייני משפחה.

7. סעיף 1(2) לחוק בית המשפט לענייני משפחה, תשנ"ה-1995, הגודר את המונח "עניני משפחה" לצורך קביעת סמכותו העניינית של בית המשפט לענייני משפחה, קובע כדלקמן:

"תובענה אזרחית בין אדם או עזבונו לבין בן משפחתו, או עזבונו, שעילתה סכסוך בתוך המשפחה, יהא נושאה או שוויה אשר יהא;"

8. המחלוקת בין הצדדים בבקשה שלפניי התמקדה בשאלה האם מדובר בתביעה "שעילתה סכסוך בתוך המשפחה".

9. הלכה היא שהמבחן לצורך השאלה האם עילת התביעה היא סכסוך בתוך המשפחה אינו "מבחן הסעד" (שברגיל משמש כאמת המידה לקביעת הסמכות העניינית), אלא שהבחינה בנדון היא מהותית, במסגרתה נבדק קיום קשר מהותי בין התביעה ועילתה לבין קיום סכסוך בתוך המשפחה.

ברע"א 6558/99 **חבס נ' חבס** נקבע כי לצורך בחינה מהותית כאמור, יש לבדוק האם הסכסוך המשפחתי תרם תרומה משמעותית לגיבושה של עילת תביעה.

במסגרת רע"א 7277/15 **תגר נ' בר** נאמרו הדברים הבאים:

"בית משפט זה כבר פסק בעבר, כי לצורך קביעת הסמכות של בית המשפט לענייני משפחה אין מקום להסתכל אך ורק על הסעדים המבוקשים באופן מפורש בכתב התביעה (מבחן הידוע בשם "מבחן הסעד"), אלא גם על הטענות המהותיות העולות מתוך הסכסוך ומההליך כולו (מבחן הידוע בשם "מבחן העילה" או "מבחן מהות הסכסוך")...הלכה זו נובעת ממהות המיוחדת של בית המשפט לענייני משפחה, ומהרצון לקבץ את כל סוגי הסכסוכים הרלבנטיים הנוגעים לענייניה של המשפחה תחת קורת גג אחת, הניחנת במקצועיות וברגישות הדרושה לטיפול בעניינים מעין אלו."

משכך, יש לבחון, בפן המהותי, האם התביעה האזרחית קשורה בטבורה לסכסוך בתוך המשפחה, והאם הסכסוך תרם באופן משמעותי לגיבוש העילה להגשתה, וזאת מתוך רצון להפנות סכסוך הנוגע במהותו לענייני משפחה, והדורש הכרעה בידי ערכאה הניחנת במקצועיות וברגישות הדרושים לטיפול בעניינים מסוג אלה.

10. ומן הכלל אל הפרט.

11. עיון בכתבי הטענות שהוגשו לפניי, כמו גם כתבי הטענות ופרוטוקולים בהליך לצו הגנה (אליו הפנו הצדדים בטעוניהם), מעלה את התמונה הבאה:

- הנתבעת ובעלה, בנה של התובעת, נשואים מזה כשמונה שנים, ומתגוררים בדירה הנמצאת מעלה לדירה בה מתגוררת התובעת.

לנתבעת ובעלה אין ילדים.

- ביום 19.10.21 הגישה הנתבעת כנגד בעלה וכנגד התובעת בקשה למתן צו הגנה לפי חוק מניעת אלימות במשפחה.

באותה בקשה טענה הנתבעת כי היא ובעלה מסוכסכים, וכי על רקע סכסוך זה היא מאוימת בידי התובעת ובנה, כאשר העילה המיידית לבקשה היתה העובדה שיום קודם להגשת הבקשה, עת חזרה הנתבעת לדירה, היא גילתה שמנעול הדלת הוחלף (ראו פרוטוקול הישיבה מיום 19.10.21).

עוד סופר בבקשה לצו הגנה כי על רקע החלפת מנעול הדלת הזמינה הנתבעת (ביום 18.10.21) את המשטרה, וכי הדלת נפתחה בעזרת השוטר, כאשר בד בבד הגישה הנתבעת תלונה במשטרה.

- במסגרת תגובה אותה הגישו התובעת ובנה בבקשת הנתבעת למתן צו הגנה, ביום 24.10.21 ועוד טרם קיום דיון במעמד שני הצדדים, נטען כי הנתבעת היא מסיגת גבול וכי ישנה כוונה לבקש את פינויה מהדירה.

לאותה תגובה צורף תצהיר של הבן, בו נמסר כי לאחרונה התגלע סכסוך בינו לבין הנתבעת, וכי "אנו נמצאים כיום בתהליך גירושין" (סעיף 2 לתצהיר).

עוד נטען בתצהיר הבן כי אימו (התובעת כאן) ביקשה ממנו לפנות את הדירה וכי הוא נענה לבקשה משום שאין לו אמצעים כספיים לשלם לה דמי שכירות.

אשר לתובעת, היא צירפה לתגובתה תצהיר ובו מסרה כי הסכסוך בין בנה לבין הנתבעת "לא מעניין אותי ואין לי כל קשר אליו" (סעיף 9 לתצהיר).

עוד מסרה התובעת בתצהירה שם כי היא שלחה לנתבעת מכתב התראה לפינוי הדירה ביום 19.10.21 (יום למחרת הגשת תלונה למשטרה בידי הנתבעת).

- התביעה שלפניי הוגש ביום 28.10.21, לאחר פתיחת ההליך למתן צו הגנה.

- ביום 10.11.21 התקיים דיון בבקשה למתן צו הגנה בבית המשפט לענייני משפחה.

דיון זה התקיים גם בבקשה שהגישו התובעת ובנה למתן צו הגנה מפני הנתבעת (ה"ט 21-11-2182), אשר אוחד עם בקשת הנתבעת.

במסגרת דיון זה, אליו לא התייצבה התובעת באופן אישי מפאת מצב בריאותי, דבר שהוביל לדחיית בקשתה האישית למתן צו הגנה, הגיעו הנתבעת ובעלה להסכמה בדבר מתן צו הגנה הדדי, כאשר צו זה אינו נוגע, לפחות ישירות, לשהות הנתבעת בדירה.

12. סבורני כי לא יכול להיות ספק שהתביעה הנוכחית קשורה בטבורה לסכסוך משפחתי בין הנתבעת לבין בעלה, סכסוך המערב ישירות את התובעת.

קיומו של סכסוך כאמור עולה מפורשות מהתצהירים והעדויות שהוגשו במסגרת ההליך לצו הגנה.

בעניין זה לא נעלמה מעיניי טענת התובעת לפניי, במסגרת תגובתה לסילוק התביעה, בה נטען כי הסכסוך אינו קיים עוד, וכי קיימת סבירות גבוהה שמעורבות של מכובדים תביא לפתירת חילוקי הדעות בין הצדדים.

דברים אלה, שלא נתמכו בתצהיר מצד התובעת, אינם עולים בקנה אחד עם תצהירו של הבן מיום 21.10.21 (שצורף לתגובה למתן צו הגנה), ובו מסר הבן כי הוא מסוכסך עם אשתו, וכי השניים מצויים בהליכי גירושין.

אכן, הבן אינו צד להליך שלפניי, אבל הוא והתובעת היו מיוצגים יחדיו, במסגרת ההליך לצו הגנה, ע"י אותו עורך דין שמייצג את התובעת בהליך שלפניי, כאשר לו היה ממש בטענה בדבר סיום הסכסוך בינו לבין אשתו, היה צפוי מהתובעת להגיש תצהיר של הבן, קל וחומר לאחר שבא כוחם המשותף הגיש, אך לפני חודש, תצהיר של הבן ובו סופר על סכסוך בין הצדדים.

13. זאת ועוד. אופן ועיתוי הגשת התביעה שלפניי, ביחד עם מכלול הנתונים הנוגעים לעניין, מצביעים על כך שהגשת התביעה לפינוי מושכר היא פועל יוצא של הסכסוך בין הנתבעת לבעלה, וכי עילתה, לפחות המיידית, היא באותו

סכסוך.

קשה שלא לתהות מה הניע את התובעת להגיש את התביעה הנוכחית דווקא עשרה ימים לאחר שהנתבעת נקטה נגדה ונגד בנה בהליך לקבלת צו הגנה, כאשר התובעת טוענת כי הסכם השכירות הסתיים כבר בחודש יוני 2021, וכי מאז הנתבעת אינה משלמת שכירות.

גם עיתוי מכתב ההתראה שהפנתה התובעת לנתבעת, ובו נתבקשה האחרונה לפנות את הדירה, נושא את התאריך 19.10.21, יום למחרת המועד הו הזמינה הנתבעת את המשטרה לפתח הדירה, לאחר שגילתה, כך לטענתה, שמנעול הדלת הוחלף, ולאחר שהנתבעת הגישה באותו היום תלונה במשטרה כנגד התובעת ובנה.

14. בנסיבות אלה קשה, בלשון המעטה, לנתק את הקשר בין הגשת התביעה והעילה לקיומה לבין הסכסוך המשפחתי בין הנתבעת לבעלה, אשר התובעת מעורבת בו ישירות.

באותה מידה קשה גם לקבל את הטענה שעילת התביעה הנוכחית נעוצה בסיום תקופת השכירות, או באי תשלום דמי שכירות והוצאות אחרות, מצב שקיים, כך לשיטת התובעת, מאז חודש יוני 2021, ואילו מכתב ההתראה כלפי הנתבעת יצא, באורח מקרי לחלוטין (כך לשיטת התובעת), למחרת היום בו הגישה הנתבעת תלונה נגדה ונגד בנה במשטרה, לאחר שטענה כי מנעול הדלת הוחלף.

15. אכן, בנה של התובעת, בעלה של הנתבעת, נעדר כצד בהליך שלפניי, ואולם עצם היעדרותו אינו משנה מהמסקנה שהתובעת קשורה בטבורה לסכסוך המשפחתי.

העובדה שעילת התביעה, כפי שהוגדרה בכתב התביעה, היתה סיום יחסי שכירות ואי תשלום דמי שכירות, מעוררת תהיות באשר לשאלת אי צירופו של הבן כנתבע נוסף, כאשר עיון בכתב התביעה לא סיפק, לפחות לא באופן ברור, תשובה לתהייה זו.

במסגרת התגובה לבקשה טענה התובעת כי הסיבה לאי הגשת תביעה כנגד בנה נעוצה בכך שבנה הביע את רצונו וכוונתו להתפנות מהדירה, וכי בימים אלה הוא מחפש לעצמו דירה להשכיר.

אלא שקשה להלום טענה זו (שממילא לא נתמכה בתצהיר), כאשר זוכרים שהתובעת ובנה הציגו חזית אחידה אול מול הנתבעת בהליך לקבלת צו הגנה (ואף היו מיוצגים על ידי אותו עורך דין שמייצג כיום את התובעת), שם אישר הבן את דבר קיומו של סכסוך.

גם עצם טענת התובעת כיום, לפיה קיימים סיכויים גבוהים לפתרון הסכסוך בין בנה לבין התובעת, וכי בנה מחפש לעצמו דירה, אינה עולה בקנה אחד עם התעקשותה לקבל צו שיפוטי לפינוי הנתבעת מהדירה.

16. סיכומם של דבר, סבורני כי תביעה זו נולדה לעולם כתוצאה ישירה של סכסוך בין הנתבעת לבין בעלה, בנה של התובעת, כאשר האחרונה מעורבת ישירות בו.

התביעה עונה על ההגדרה של תביעה "שעילתה סכסוך בתוך המשפחה", ומשכך היא מצויה בגדר סמכותו

העניינית של בית המשפט לענייני משפחה.

הדבר מתבקש לא רק מלשון סעיף 1(2) לחוק בית המשפט לענייני משפחה, אלא גם מהרציונל המצוי ביסודו, שכן עסקינן בסוגיה המהווה נדבך בסכסוך משפחתי, אשר מן הראוי להעביר את ההכרעה בו לערכאה אשר ניחת בידע, במקצועיות וברגישות הדרושים להביא לפתרונו.

עוד יש להוסיף כי עצם מגורי הנתבעת בדירה ביחד עם בעלה על סמך רשות הוריו של הבן, יכולה תיאורטית (מבלי לקבוע מסמרות) לעורר סוגיות הנוגעות לזכויות כאלה ואחרות של הנתבעת בדירה, אף אם הרשות לעשות שימוש בדירה "מוסדה" בהסכם שכירות בשנת 2017, וגם בנדון יש יתרון לערכאה מקצועית בדמות בית המשפט לענייני משפחה.

17. אכן, המסלול של תביעה לפינוי מושכר נועד לתת סעד מהיר לבעלי דירות המבקשים לסלק את ידם של שוכרים אשר איבדו את זכות השימוש בדירה, ואולם הדבר אינו משנה מהעובדה שעילת התביעה במקרה שלפניי היא סכסוך בתוך המשפחה, דבר המקנה את הסמכות לדון בה לבית המשפט לענייני משפחה, אשר יכול גם הוא לבררה במסלול של תביעה לפינוי מושכר.

18. בטרם סיום, מצאתי לעמוד על סוגיה שהצדדים לא עוררו אותה, וזאת רק מפאת העובדה שסוגיית הסמכות העניינית מצויה בליבת עיקרון החוקיות, כאשר בית המשפט מחוייב לעוררה אף מיוזמתו.

הסוגיה הנדונה נוגעת לשאלה האם הנתבעת נחשבת ל- "בן משפחתה" של התובעת, לצורך הוראות בסעיף 1(2) לחוק בית המשפט לענייני משפחה.

הנתבעת הפנתה בנדון להגדרת "בן משפחתו", המופיעה בסעיף 1(2)(ג), בה מוגדר בן משפחה כ- "הוריו, הורי בן זוגו או בני זוגם".

ניתן אולי לטעון, כי הגדרת "בן משפחתו" שבסעיף 1 לחוק, בוחנת את היחס שבין תובע לנתבע, כאשר ההגדרה הנדונה היא "חד סטרית", במובן הזה שהיא נבחנת אך ורק מנקודת מבטו של התובע כלפי הנתבע.

בעניינינו, ניתן היה לטעון כי במידה והנתבעת היתה מגישה תביעה נגד התובעת, הרי שהאחרונה היתה עונה על הגדרת "בן משפחתו", ואולם הואיל והתובעת היא זו שהגישה את התביעה, הרי שמנוקדת מבטה של התובעת, הנתבעת אינה נכנסת לגדר חלופה זו, או כל חלופה אחרת.

19. הואיל והצדדים כלל לא טענו בנדון, ויצאו מנקודת הנחה שהרכיב של "בן משפחתו" מתקיים בעניינינו, לא ארחיב בנדון, ואסתפק בהפניה לשורה של החלטות שניתנו ע"י הערכאות הדיוניות (למיטב ידיעתי העניין לא הוכרע בפסיקת בית המשפט העליון), ואשר הגיעו למסקנה לפיה הגדרת "בן משפחה" היא "דו סטרית", לרבות תא"ח 56125-02-16 (שלום ירושלים) **פלוני נ' אלמוני**, בש"א (שלום ת"א) 11678/02 **ספרינגר נ' שפרינגר**, ת"א (מחוזי ת"א) 26804-12-12 **לז'ה נ' דובריצקי**, ת"א (שלום נתניה) 3745/03 **שחר נ' סקורה**, ועוד.

בתמצית אציין כי מצטרף אני לנימוקים לפיהם קשה להלום שהבחינה של בן משפחה תהיה "חד סטרית", קרי רק

מנוקדת מבטו של התובע, הן מטעמים הנעוצים בלשון הסעיף והן מטעמים מהותיים הנוגעים לרציונל המונח ביסודו.

לכך ניתן להוסיף כי בית המשפט העליון הכיר באפשרות שהסמכות העניינית בתביעה שעילתה סכסוך בתוך המשפחה תהיה של בית המשפט לענייני משפחה, אף בהעדר קיום קרבה משפחתית כהגדרתה בחוק בית המשפט לענייני משפחה (ראו עניין תגר הנ"ל).

סוף דבר

20. הואיל והסמכות העניינית לדון בתובענה נתונה לבית המשפט לענייני משפחה, ומכוח הסמכות הנתונה לי בסעיף 79 לחוק בתי המשפט, אני מורה על העברת הדיון בתובענה לבית משפט לענייני משפחה במחוז שיפוט חיפה.

21. המזכירות תעביר החלטתי זה לכב' סגנית הנשיאה לענייני משפחה השופטת שירי היימן, אשר תקבע את המותב שידון בתובענה בתוך המחוז, כאשר תשומת לב מופנית לכך שהדיון במתן צו הגנה התקיים בבית המשפט לענייני משפחה בקריות.

22. המותב שידון בתובענה יקבע את המועד להגשת כתב הגנה מטעם הנתבעת.

23. הדיון שנקבע לפניי ליום 30.12.21 מבוטל בזאת.

24. אני מחייב את התובעת לשלם לנתבעת הוצאות הבקשה בסך 1,500 ₪, ללא קשר לתוצאות ההליך, אשר ישולם בתוך 30 ימים מהיום אחרת ישא הפרשי הצמדה וריבית כחוק עד מועד התשלום בפועל.

ניתנה היום, כ"ו כסלו תשפ"ב, 30 נובמבר 2021, בהעדר הצדדים.